

Vastaus Paula Lehmuskallion ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkauksesta kuurojen viittomilla

VD/8385/00.02.00.03/2021

RV/HO/S-AP/EJ/MT

Paula Lehmuskallio ja 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Meillä on joukko kokouksia ja tiedotuksia, osa striimattuna, jotka tulkattuna kuurojen viittomilla mahdollistaisivat monen huonokuuloisen ja kuuron kokousten ja tiedotteiden seuraamisen.

Esitän, että viittomien käyttö aloitetaan kaikissa niissä tilaisuuksissa, joissa se on suinkin mahdollista.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 38

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kuntademokratian palvelualue toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin hallintosäännön (luku 1 § 5) mukaan kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat siitä, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmistelussa. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon suomen- ja ruotsinkielisten eri asukasryhmien tarpeet.

Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksia ja infotilaisuuksia on voinut seurata verkkolähetyksinä Vantaa Kanavan kautta vuodesta 2013. Tällä on haluttu mahdollistaa kaupunkilaisille pääsy seuramaan kaupungin päätöksentekoa koskevaa keskustelua reaaliaikaisesti. Viime vuoden katsotuin video oli budjettikokous joulukuussa 2021, jolloin 625 katsojaa seurasi lähetystä Vantaa Kanavalla. Maaliskuun kokouksella 28.3.2022, jolloin palattiin lähikokouksiin, oli vähän vajaa 400 katsojaa. Videoista katsotaan keskimäärin 10 % lähetysten kokonaiskestosta. Valtuuston kokouksien taltiointeja katsotaan lähinnä vain livenä, kokouspäivien ulkopuolella niitä katsotaan hyvin vähän. Vain harva katsoo kokouksen kokonaan, esimerkiksi maaliskuun valtuustokokouksen 28.3.2022 on katsonut kokonaisuudessaan kolme henkilöä.

Lähetyksistä tehdään tekstivastine jälkikäteen saavutettavuuden parantamiseksi digipalvelulain ja WCAG 2.1. -ohjeistuksen mukaisesti. Aluehallintoviraston tulkinnan mukaan tämän kaltainen tekstivastine voidaan luokitella videon litteraatin mediavastineeksi. WCAG-kriteerit jaetaan kolmeen eri tasoon, jotka ovat A, AA ja AAA. Digipalvelulaki velvoittaa julkisia toimijoita toteuttamaan verkkopalvelunsa siten, että ne täyttävät kriteerit A- ja AA-tasoilla.

Vantaalla on kilpailutettu toimittaja (Lingsoft), joka toteuttaa litterointeja ja tarvittaessa myös tekstityksiä. Litteraatin etu tekstitykseen verrattuna on sen haettavuus. Siitä voi siis helposti löytää kaikki

maininnat jostain aiheesta tai tietyn henkilön puheenvuorot. Tekstivastine lisätään Vantaa Kanavalle kyseisen kokouksen yhteyteen mahdollisimman pian kokouksen jälkeen.

Kuurojen liiton mukaan Suomessa viittomakieli noin 3 000:n puhujan äidinkieli. Tästä määrästä noin 100 henkilöä käyttää suomenruotsalaista viittomakieltä. Nämä 3 000 puhujaa ovat oikeutettuja yhteiskunnallisiin lakisääteisiin tulkkauspalveluihin. Suomen- tai ruotsinkielisten viittomakielten puhujien osuus Vantaan kaupungin asukkaista ei ole tiedossa. Kuurojen Liiton mukaan esimerkiksi Helsingissä on 465 viittomakielen tulkkauspalveluihin oikeutettua henkilöä, mikä antaa osviittaa vantaalaisten viittomakieltä käyttävien määrästä. Vastaavasti vieraskielisiä on Vantaalla noin 22 % kaupunkilaisista. Päätöksenteon viestinnässä ja sen kehittämisessä tulee huomioida kaikki kaupunkilaiset.

Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaan 2022–2025 kirjattiin tavoite selvittää ja pyrkiä toteuttamaan viittomakielen tulkkaus osana kaupungin viestinnän saavutettavuuden parantamista. Lisäksi taloussuunnitelmassa painotetaan panostamista erityisesti monikieliseen, monikanavaiseen sekä digitaaliseen viestintään päätöksentekoon liittyvän viestinnällisen saavutettavuuden parantamiseksi. Viittomakielen tulkkaukselle ei ole esitetty määrärahoja vuoden 2023 kehysneuvotteluissa, koska arvioidut kustannukset olivat suuret suhteessa lähetysten katsojamääriin.

Markkinakartoituksen perusteella suomenkielisen viittomakielen tulkkauksen järjestäminen kaupunginvaltuuston kokouksiin sekä kaupunginvaltuuston infoihin maksaisi vuodessa vähintään 40 000 euroa. Yksittäisen lyhyen tapahtuman tulkkauskulut alkavat noin 1000 eurosta. Lisäksi merkittävä kustannuserä on tulkkauksen tekninen toteutus. Tällä hetkellä tulkkaus on mahdollista järjestää vain siten, että tulkit ovat paikan päällä valtuustosalissa ja tulkkaus näkyy lähetykseen upotettuna kuvana koko lähetyksen keston ajan. Upotetussa kuvassa esitettävän tulkkauksen saavutettavuus ei ole parhaalla mahdollisella tasolla mediassa, jota seurataan useasti verrattain pieniltä päätelaitteilta. Tulkkauksen lisääminen erilliseksi vaihtoehdoksi Vantaa Kanavan lähetyksessä tai muut tekniset toteutustavat lisäisivät kustannuksia huomattavasti.

Kaupunginvaltuusto voi halutessaan osoittaa viittomakielen tulkkaukseen tarvittavat määrärahat talousarviota käsiteltäessä. Ilman erillistä määrärahaa, tulkkauksen toteuttaminen ei ole mahdollista.

Kaupunginhallitus 8.8.2022 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Paula Lehmuskalliolle ja 30 muulle allekirjoittaneella valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Paula Lehmuskallion ja 30 muun valtuutetun aloite kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkaamisesta kuurojen viittomilla

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

hallintojohtaja Hanna Ormio, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)